

Zalm

de tussenperiode, zijn de problemen nu vele malen groter dan ze waren in het licht van de tegenbegroting.

Minister **Zalm**: Op Prinsjesdag was de olieprijs \$60. Dat heeft nog geleid tot allerlei moties van de Kamer die de strekking hadden dat als dat allemaal zo hoog bleef, en de koopkracht zo instortte, de regering daar iets aan moest doen. Op dit moment ligt de olieprijs iets beneden de \$60, dus voorzover er al iets veranderd is ten opzichte van het moment waarop de tegenbegroting werd ingediend, is de olieprijs eerder lager dan hoger. Maar goed, je moet je altijd verheugen over een bekeerling, dus daar verheug ik mij ook maar over.

In de motie die de PvdA-fractie heeft ingediend, wordt de regering niet alleen verzocht om geen extra energiebelasting te gaan heffen, maar zelfs ook om aan het subsidiëren te slaan. Dat betekent op zijn minst een verstoring van het onderhandelingsproces. Ik geloof dat de heer Kortenhorst daarover verstandige dingen heeft gezegd. Er wordt nu volop onderhandeld. De minister van Economische Zaken is bereid de Kamer vertrouwelijk te informeren over de stand van zaken. In de motie staat eigenlijk dat de Staat maar in het gat moet springen dat ontstaat door datgene wat in de onderhandelingen niet te krijgen is. Dat is voor een onderhandelaar natuurlijk een vrij dodelijke steun in de rug. De andere kant kan immers met de armen over elkaar gaan zitten en zeggen: de Kamer heeft uitgesproken dat de Staat sowieso in het gat moet springen. Dan zie ik nog even af van zaken als FES-criteria. Voor een onderhandelaar die uit de onderhandelingen met de energiebedrijven een tarief moet slepen waardoor de energie-intensieve bedrijven in Nederland goede toekomstvooruitzichten hebben, betekent dit een verzwakking van de onderhandelingspositie. Alleen al wegens dat feit ontraad ik de aanneming van de motie. Alle andere argumenten laat ik maar even buiten beschouwing, zoals staatssteun, FES-criteria en dergelijke, want het hoofdargument is dat dit niet goed is voor de onderhandelingspositie.

De heer **Blom** (PvdA): Het woord subsidie staat niet in de motie. Er staat "steun", maar dat is iets anders dan subsidie. Wij vinden dat er een discrepantie zit tussen het gegeven dat er heel veel gasinkomsten zijn en de omstandigheid dat bedrijven in de problemen worden gebracht doordat de energieprijzen erg hoog zijn. Daardoor dreigen wij werkgelegenheid te verliezen. Ik vraag de regering niets meer of minder dan te onderzoeken of wij het één met het ander op een slimme manier kunnen koppelen.

Minister **Zalm**: De regering wil nog slimmer zijn en zodanig onderhandelen dat de energie-intensieve bedrijven goede vooruitzichten hebben. Er moet een goed contract worden gesloten met de energieproducerende sector, waardoor dit mogelijk wordt gemaakt. Het zou een verkeerd signaal zijn om in het kader van die onderhandelingen meteen al aan te kondigen dat wij staatssteun zouden willen overwegen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende moties aan het einde van de middag te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 19 januari 2006 over de **energieprestatiecoëfficiënt**.

De heer **De Krom** (VVD): Voorzitter. In het algemeen overleg dat wij onlangs met beide bewindslieden hadden, heeft de VVD-fractie haar steun uitgesproken voor een verlaging van de EPC van 1,0 naar 0,8. In dat overleg hebben de bewindslieden ons er niet geheel van kunnen overtuigen dat toepassing van de EPC-norm overal mogelijk is in de praktijk. Ik heb toen gevraagd of zij bereid zijn voor gevallen waarin toepassing van de norm tot problemen in de woningbouw leidt – ik doel met name op binnenstedelijke gebieden – een uitzondering in de wet op te nemen als vangnet. Het antwoord van de bewindslieden was niet positief.

Inmiddels hebben wij van de gemeente Amsterdam, om precies te zijn van PvdA-wethouder Stadig, bij brief van 9 februari nadere informatie gekregen dat zulke problemen zich inderdaad zouden kunnen voordoen. Ook in de brief van NEPRON van 13 februari wordt gewezen op mogelijke problemen.

Alles afwegend, hecht mijn fractie er toch aan dat het kabinet de mogelijkheid om gemotiveerd – want daar gaat het natuurlijk om – van de norm af te wijken opneemt of ten minste overweegt. De norm zelf blijft uiteraard in stand. Daarom dien ik namens mijn fractie de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat bij specifieke omstandigheden in het binnenstedelijke gebied de verlaging van de generieke EPC-norm van 1,0 naar 0,8 moeilijk haalbaar is;

verzoekt de regering om een hardheidsclausule in het Bouwbesluit in te bouwen die het mogelijk maakt om gemotiveerd van deze norm af te wijken, indien toepassing van de norm leidt tot praktische inpassingsproblemen van woningbouw in het stedelijke gebied,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden De Krom, Hermans en Vietsch. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 30 (28325).

Mevrouw **Kruijsen** (PvdA): Wij hebben deze discussie tijdens het AO reeds gevoerd. Toen heeft de minister aangegeven dat zij niet vooraf al met uitzonderingsposities wil werken. Als achteraf blijkt dat het allemaal niet mogelijk is, valt er over van alles en nog wat te praten. Ik ben heel benieuwd hoe de minister hierop zal reageren, maar mijn vraag blijft: waarom moet je bij voorbaat al een uitzonderingspositie maken? Een normstelling is

De Krom

erop gericht dat er voor iedereen gelijke grenzen gelden. Waarom wil je dan vooraf al een uitzondering maken?

De heer **De Krom** (VVD): Hiermee is precies hetzelfde aan de hand als in het dossier luchtkwaliteit: de PvdA-fractie heeft problemen met de leden van de PvdA die dat in de steden in de praktijk moeten uitvoeren. Dat zien wij in het dossier luchtkwaliteit, dat zien wij hier dus ook. U krijgt van uw eigen wethouder signalen dat het problemen zou kunnen opleveren en dat is precies de reden waarom wij dit voorstel doen. Misschien doen zich geen problemen voor, maar als zij zich wel voordoen, is afwijking van de norm gemotiveerd mogelijk en de norm blijft in stand. Ik vraag mij af waarom je die veiligheidsklep niet zou inbouwen als je dat soort signalen in de praktijk krijgt, overigens niet alleen van wethouder Stadig, maar ook van anderen. Er gaat immers niets verkeerd, er gaat niets mis.

Mevrouw **Kruijsen** (PvdA): Wij kiezen de kant van de bewoners die in die woningen terecht komen. Met deze enorm hoge energierekeningen kiezen wij ervoor dat de gebruikssituatie bepalend is. Wij willen dus alles op alles zetten om de mogelijkheden van energiezuinige woningen te bevorderen. De heer De Krom zegt zelf al – en de heer Stadig wijst er ook op – dat het zou kunnen zijn dat het niet mogelijk is. Waarom gaan wij niet gewoon aan de slag? Dan kunnen wij na afloop kijken wat er aan de hand is.

De heer **De Krom** (VVD): Voorzitter. Wat mij betreft, gaan wij ook aan de slag. Voor de gevallen waarin dat niet kan, daar is die hardheidsclausule voor. Ik verwijs ook naar de brief van NEPRON van 13 februari. Daarin wordt eveneens gewezen op het risico dat het in gevallen waarin het moeilijk inpasbaar is in binnenstedelijk gebied zou kunnen leiden tot problemen met bijvoorbeeld de prijzen van studentenwoningen en starterswoningen. Daar hebben wij geen behoefte aan. Wij niet.

Mevrouw **Kruijsen** (PvdA): Wij hebben ook een brief van de minister gekregen waarin juist staat dat het kosten-neutraal is. Dat argument vind ik dus niet zo sterk.

De heer **De Krom** (VVD): Nee, dat kan zijn. Er liggen verschillende kostenberekeningen op tafel. Juist voor de gevallen waarin het negatief blijkt uit te pakken, zou er een hardheidsclausule moeten zijn. Dat betekent wat mij betreft niet dat de EPC-norm van tafel is.

Wij hebben ook nog een brief van 13 februari ontvangen van de GGD te Groningen over mogelijke problemen voor het binnenmilieu en de volksgezondheid. Ook hierover heeft mijn fractie nog wel degelijk zorgen.

De heer **Hermans** (LPF): Voorzitter. Tijdens het algemeen overleg hierover heb ik al aangegeven dat er te veel onzekerheden zijn over de EPC. Ik hoorde daarnet een van de collega's al zeggen "wie niet waagt, die niet wint". Wij zetten liever in op zekere effecten, die er nu niet zijn. Tijdens dat algemeen overleg heb ik een nadere kosten-batenanalyse gekregen. De soep werd weer opgewarmd. In het onderzoek van DHV worden afschrijvingstermijnen gebruikt die haaks staan op alles

wat wij in deze Kamer doen, terwijl de onderhoudskosten niet worden meegenomen. Ik kan mij voorstellen dat de installaties die moeten worden gebruikt jaarlijks onderhoud nodig hebben. Dat loopt ook flink in de papieren. Ik ben daarom nog steeds van mening, in lijn met de commissie-Duivesteijn, dat de kosten-batenanalyse bij de woningbouwopgave van minister Dekker van honderdduizenden woningen niet deugt. In sommige rapporten wordt gesproken van € 2500 per woning. De Kamer moet daarbij niet wagen maar moet zeker weten dat zij wint. Daartoe dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de maatschappelijke kosten en baten van de verlaging van de EPC;

voorts constaterende dat er grote onduidelijkheid bestaat over de kosten en baten van de EPC-verlaging;

van mening dat een maatschappelijke kosten-batenanalyse van deze verlaging gewenst is en de gerezen onzekerheid ten aanzien van kosten en baten kan wegnemen;

voorts van mening dat deze analyse op basis van de OEI-Leidraad zou moeten plaatsvinden;

verzoekt de regering om alsnog deze analyse uit te voeren, zoals gebruikelijk is met dergelijke beleidsvoorstellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Hermans. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (28325).

De heer **Hermans** (LPF): Voorzitter...

Mevrouw **Kruijsen** (PvdA): De heer Hermans vraagt nu om een nieuw onderzoek naar de kosten-batenanalyse. Betekent dit dat hij de inwerkingtreding wil uitstellen?

De heer **Hermans** (LPF): Dat is een voldongen feit, waaraan ik helaas niets kan doen. Als het om zo veel geld gaat en om zo veel onzekere factoren, als het huiswerk dat hieraan ten grondslag ligt aantoonbaar onvoldoende is, vind ik dat de feiten alsnog op tafel moeten komen. Het is aan de Kamer om daarover vervolgens te beslissen.

Mevrouw **Kruijsen** (PvdA): Kunt u voor mijn overwegingen om wel of niet uw motie te steunen zeggen wat u met dat onderzoek wilt bereiken? Waartoe moet dat leiden?

De heer **Hermans** (LPF): Wij hebben tijdens het

Hermans

algemeen overleg ook gezegd dat er veel meer winst te behalen valt bij bestaande woningen en dat er twijfels bestaan over nieuwbouwwoningen. Ik vind dat wij ervoor moeten gaan om een zo effectief mogelijk beleid te realiseren. Als de maatschappelijke kosten-batenanalyse uitwijst dat wij iets doms doen, vind ik dat wij ermee moeten stoppen. Als het project zichzelf bewijst, heb ik daarmee geen enkel probleem; dan gaan wij er gewoon mee door. Het gaat mij niet om afschieten van het project maar om een onderbouwing. Ik wens gewoon meer zekerheden. Daartoe dien ik de volgende motie in, die te maken heeft met gezondheidseffecten. Verschillende GGD's hebben gewaarschuwd dat er onvoldoende zekerheid is over de gezondheidseffecten. Ik ga ervan uit dat de in deze motie gevraagde evaluatie voldoet aan de standaardcriteria validiteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid. Een slager die zijn eigen vlees keurt, zien wij helaas te vaak.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de kosten-batenanalyse en de gezondheidseffecten die gepaard gaan met de effecten van de verlaging van de EPC-norm;

van mening dat inzicht in deze effecten van belang is;

verzoekt de regering om voor juni 2007 de aangescherpte EPC-norm te evalueren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Hermans, De Krom en Vietsch. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 32 (28325).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie onderschrijft de noodzaak van bezuinigingen op het gebruik van energie. Conform de wens van het CDA-congres gaat onze fractie akkoord met de aanscherping van de EPC voor nieuwe woningen tot 0,8. De CDA-fractie is het echter niet eens met de wijziging van de berekeningsmethode. Het is bijvoorbeeld te gek dat zonnepanelen niet in de berekening meetellen indien zij per blok zijn geschakeld in plaats van per woning. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de EPC berekend wordt via een nieuwe norm;

constaterende dat de nieuwe norm een aanscherping inhoudt en mechanische ventilatietechnieken bevoordeelt;

constaterende dat in de norm gelijkwaardigheid van technieken onvoldoende opgenomen is, waardoor onder andere de toepassing van nieuwe technieken lastig is;

verzoekt de regering, de norm op korte termijn aan te passen zodat de bovengenoemde bezwaren vervallen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Vietsch en Hermans. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 33 (28325).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): De CDA-fractie constateert dat zich bepaalde situaties kunnen voordoen waarin een EPC van 0,8 niet haalbaar is. Om die reden hebben wij de motie over een hardheidsclausule medeondertekend, die de gemeenteraad de mogelijkheid biedt om een uitzondering te maken op de regel. Wat ons betreft moet de raad dat besluit wel onderbouwen.

De CDA-fractie maakt zich zorgen over de vele gezondheidsklachten in woningen met vraaggestuurde ventilatie oftewel balansventilatie. Het antwoord dat bij een goed ontwerp, goede uitvoering, bouw en inregeling en goed onderhoud geen problemen zijn te verwachten, is voor ons onvoldoende. Ook spelen onderhoud op lange termijn en zaken zoals het afsluiten van stroom bij het niet betalen van rekeningen door de bewoners en het vrijkomen van giftige gassen bij brand een rol. De staatssecretaris heeft de toezegging gedaan dat een onderzoek zal worden verricht. Wij hebben vervolgens echter begrepen dat dit slechts een algemeen onderzoek betreft naar het binnenklimaat. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat voor de verlaging van de EPC van woningen gebruikgemaakt wordt van (vraaggestuurde) mechanische ventilatie;

overwegende dat door de aanscherping van de EPC mechanische ventilatietechnieken grootschalig bij sociale woningbouw toegepast gaan worden;

constaterende dat veel bewoners van huizen met mechanische ventilatie gezondheidsklachten hebben;

verzoekt de regering, onderzoek te laten verrichten naar de samenhang van de (vraaggestuurde) ventilatietechniek in de woningen en de gezondheidsklachten van de bewoners en hierover de Kamer voor juni te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Vietsch

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Vietsch, Hermans en De Krom. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 34 (28325).

Minister **Dekker**: Voorzitter. In de eerste plaats wil ik reageren op de heer De Krom ten aanzien van de hardheidsclausule om een uitzondering te kunnen maken. Ik zal op tweeërlei manier hierop antwoorden, mede in reactie op de heer Hermans die duidt op een onderzoek. Ook de heer Stadig heeft daarop gewezen. Als gevolg van de blijvende discussies over de kostenconsequenties van de EPC zal ik op basis van het DHV-rapport een second opinion laten uitvoeren door een ander onderzoeksbureau. De wijze waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd, zal ik afstemmen met een begeleidingscommissie waarin zowel voor- als tegenstanders van het DHV-rapport evenwichtig zullen zijn vertegenwoordigd. Ik hoop dat dit tegemoet komt aan de wensen van de heer Hermans en voor een deel ook aan de wensen die mevrouw Vietsch al eerder had geuit.

Het is van belang dat de resultaten van het second-opiniononderzoek de transparantie in de huidige discussie vergroten. Dit betreft met name de uitgangspunten van de regeleffecttoets. Zolang daarover discussies blijven bestaan, zullen wij elkaar terugkomen op de vraag wat het echte effect zou kunnen zijn. Ik ga ervan uit dat men op basis van de second opinion tot een gezamenlijk gedragen eindresultaat zal kunnen komen.

Pas wanneer de resultaten van het second-opiniononderzoek er zijn, zo zeg ik in antwoord aan de heer De Krom, wil ik de uitzonderingsmogelijkheden nagaan. Dan heb ik ook een goede basis waarop ik antwoord kan geven op datgene wat de heer Stadig inhoudelijk heeft aangegeven, hoewel dat nog steeds niet financieel is onderbouwd. Nu, dat is dan maar even zo. Ik vind het van belang om het second-opiniononderzoek te doen. Als dat op tafel ligt, wil ik er nader over besluiten om eventuele uitzonderingsmogelijkheden aan te geven. Ik zou de heer De Krom dan ook willen vragen zijn motie aan tot houden totdat ik zicht heb op dit resultaat. Het streven is om daar rond 1 mei duidelijkheid in te verkrijgen.

Ik kom vervolgens bij de motie van de heer Hermans, betreffende het door hem aangegeven onderzoek.

De heer **Hermans** (LPF): Gezien de toezegging van de kant van het kabinet, trek ik bij dezen mijn motie in over de maatschappelijke kosten-batenanalyse.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Hermans (28325, nr. 31) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Minister **Dekker**: Voorzitter. In antwoord aan mevrouw Vietsch, inzake haar motie betreffende het gelijkwaardigheidsbeginsel en de NEN-norm, merk ik het volgende op. De opname van een gelijkwaardigheidsbeginsel in de norm is in feite niet noodzakelijk, want een gelijkwaardigheidsbeginsel is al opgenomen in artikel 1.5 van het Bouwbesluit. De NEN-norm hangt onder het Bouwbesluit en daarmee kan er altijd een beroep worden gedaan op die gelijkwaardigheid. De

NEN-norming is een marktinstrument en hoort ook bij de markt; de normen komen tot stand via de Normcommissie. Het is goed te zeggen dat de daarin vertegenwoordigden ook degenen zijn die er inbreng in leveren; het ministerie van VROM doet dit niet. Ik acht de motie dan ook overbodig, want het gelijkwaardigheidsbeginsel is al juridisch verankerd.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Dat betekent dus dat als het volgens de NEN-norm niet gelijkwaardig zou zijn maar in de ogen van anderen wel, men dan een beroep op het Bouwbesluit kan doen, omdat het Bouwbesluit boven de NEN-normen gaat?

Minister **Dekker**: Ja, zeker.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Als dat zo is – de minister heeft dit zonet bevestigd – dan trek ik deze motie in.

Minister **Dekker**: Als het voor u verhelderend is om dat nog eens uit te schrijven, ben ik daartoe bereid.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Vietsch (28325, nr. 33) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De heer **De Krom** (VVD): De minister vroeg mij of ik wilde overwegen de motie aan te houden, gelet op het second-opiniononderzoek. Mijn vraag aan de minister daarbij is de volgende. Als ik daartoe bereid zou zijn, is de minister dan bereid om de datum van 1 mei naar voren te halen? Immers, dat duurt weer twee maanden.

Minister **Dekker**: In dat laatste heeft u helemaal gelijk, maar ik vind het ook heel belangrijk om, als het nu toch een second opinion betreft, het nu zorgvuldig te doen. Ik zou u willen aanraden de twee maanden dan maar te incasseren, zoals ik die ook moet incasseren. Wij hebben inmiddels een vermaard onderzoeksbureau gekozen en ik wil in ieder geval de voor- en tegenstanders goed in de begeleidingscommissie zitting laten hebben. Ik vraag u om 1 mei als uiterste datum te aanvaarden.

De heer **De Krom** (VVD): De VVD-fractie heeft een groot incasservermogen en een groot hart. Ik wil de motie dan ook aanhouden, met daarbij het uitdrukkelijke verzoek aan de minister om zich aan deze termijn te houden, want anders wordt het weer voor ons uitgeschoven.

Minister **Dekker**: Als dit vanuit zo'n groot hart gevraagd wordt, kan ik alleen maar "ja" zeggen.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer De Krom stel ik voor, zijn motie (28325, nr. 30) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

Staatssecretaris **Van Geel**: Mijnheer de voorzitter. Twee moties hebben betrekking op de gezondheidseffecten van de EPC-verlaging. De tweede motie betreft in het bijzonder de vraaggestuurde mechanische ventilatie; het gaat daarbij om de gebalanceerde ventilatiesystemen.

Van Geel

Het binnenmilieu is op zichzelf een bron van zorg. Niet voor niets is er voor de verschillende aspecten daarvan veel aandacht in het kader van het Actieprogramma gezondheid en milieu. Dat is niet ter discussie. In uw moties zie ik echter, zwart-wit gesteld, dat u al weet waar het aan ligt. Ik heb een procesmatig voorstel om te proberen de onzekerheden weg te nemen rondom de EPC-verlaging en gezondheid en heel specifiek de gebalanceerde ventilatiesystemen. In de zomer is het breedteonderzoek naar gezondheid in woningen beschikbaar. Het is breed ingezet en niet specifiek, maar wij kunnen er wel eventuele conclusies uit trekken en oorzaak-gevolgrelaties leggen tussen binnenmilieu en gezondheid. U verbijzondert het naar twee aspecten. Ik zal mede op grond van dat onderzoek aan bijvoorbeeld het RIVM vragen of een onderzoek naar deze specifieke aspecten zinvol is.

Het is niet de eerste keer dat ik dat in overleg met uw Kamer doe; ik heb het ook bij andere onderwerpen toegezegd. Is het wel zinvol om in 2007 een norm van 0,8 te evalueren, als je nog nauwelijks woningen hebt in relatie tot gezondheidsklachten? Ik wil kijken of een serieus onderzoek mogelijk en haalbaar is. Ik beschouw het als een tussenstap naar een formeel onderzoek. Het breedteonderzoek zal de eerste indicatie zijn of het zinvol is. Zinvol onderzoek is prima, maar het moet wel uitvoerbaar zijn en resultaat hebben. Gisteren had ik een discussie met de minister over de relatie tussen gezondheidsklachten veroorzaakt door de AWACS en de bevolking in Onderbanken. Soms moet je tot de conclusie komen dat een onderzoek naar die relatie puur technisch-wetenschappelijk niet kan. Dat wil ik eerst weten. Daarna ben ik graag bereid om al het mogelijke te doen om de gevraagde informatie te leveren.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Het is raar dat de staatssecretaris zegt dat onderzoek niet mogelijk is, als wij dit voor de meeste sociale woningbouw in Nederland van toepassing verklaren. Dit is de goedkoopste techniek. Wij zien dan ook dat de woningbouwverenigingen op deze techniek inzetten. Als er zo weinig mogelijkheden zijn om te onderzoeken of deze techniek verantwoord is, kun je jezelf afvragen waar je mee bezig bent. Als dat de uitkomst zou zijn van onderzoek, is dat wat mij betreft het antwoord op de motie. Maar dan vraag ik wel wat de consequenties zijn, als de staatssecretaris dit constateert.

Staatssecretaris **Van Geel**: Ik geef aan dat er in de breedte zorg is over het binnenmilieu. Dat moet een aandachtspunt zijn. Er moet in de toekomst meer naar worden gekeken en er moet meer aan worden gedaan. Uit de huidige cijfers blijkt echter nog geen directe relatie tussen gezondheidsklachten, ook niet in de rapporten van de GGD's en TNO, en de gebalanceerde ventilatiesystemen. Ook blijkt er uit het onderzoek geen directe relatie tussen de ziektelasten van bewoners en regelgeving over de EPC. Ik heb een algemeen gevoel dat het binnenklimaat belangrijk is en dat de vinger aan de pols moet worden gehouden, maar ik heb nog weinig gegevens die dat ondersteunen.

Ik stel een tussenfase voor waarin wij kijken of het zinvol is. Het heeft er alles mee te maken of je door statistisch onderzoek, lichamelijk onderzoek, belevingsonderzoek of anderszins een verband kunt leggen tussen bepaalde apparaten en gezondheid. Bij de AWACS is gebleken dat het gezondheidsonderzoek onder de

populatie van X in relatie tot het voorkomen van hinder niet zinvol is, omdat je nooit een statistisch verband kunt onderkennen. Bij asbestslachtoffers heb ik eenzelfde vraag gesteld aan het RIVM: is het zinvol om onderzoek te doen? Het RIVM heeft toen gezegd dat het statistisch zinvol is. Het onderzoek is uitgevoerd en u kent het resultaat, namelijk dat er wel degelijk een verband is tussen het voorkomen van asbest in wegen en het voorkomen van mesothelioom. Ik wil zeker weten of het kan en of het zin heeft. Dan wil ik het graag doen. Ik wil de tussenfase "heeft het zin" graag inbouwen en u daarover in een brief rapporteren. Dan vraag ik het aan het RIVM. Ik wil niet dat de indruk wordt gewekt dat ik geen zorg heb over binnenmilieu in relatie tot radon en over het binnenklimaat in het algemeen. Die zorg heb ik wel.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Het verheugt mij om te vernemen dat de staatssecretaris zegt dat onderzoeken goed moet worden gedaan. Eerder heeft de Kamer immers wat commentaar op onderzoeken geleverd. Daarin werd namelijk wel uitgegaan van energiebesparingen aan de hand van eerder gedane zaken. Op basis van die onderzoeken zijn conclusies getrokken. Naar mijn idee moet de staatssecretaris eerst aantonen wat de afhankelijkheids- of de representativiteitskans is. Wij pleiten voor een goed onderzoek, omdat het in dit geval het grootste deel van de volkshuisvesting betreft.

Staatssecretaris **Van Geel**: Beide moties liggen in het verlengde van elkaar. Ik vraag de indieners slechts om die moties aan te houden en mij de gelegenheid te geven om het RIVM te verzoeken of het gegeven de algemene onderzoeksresultaten zinvol is om een specifiek onderzoek te doen naar de technische aspecten. Dat is ook gebeurd in het geval van de asbest. Als de reactie positief is, zullen wij dat onmiddellijk doen. Mocht er een negatieve reactie komen, dan kunnen wij iedereen duidelijk maken dat het niet zinvol is om dat te doen. Ik hoop dat ik met deze handelwijze tegemoetkom aan de wens van de indieners van de moties. Als onderzoek nodig is, dient dat te worden gedaan. Wij moeten echter niet meer onderzoek doen dan noodzakelijk is. Daarop heeft ook de heer Hermans terecht gewezen. Het probleem is dat dit soort onderzoeken altijd is gebaseerd op statistische samenhangen. Dat brengt met zich dat veel informatie nodig is en dat er behoorlijk wat analyses dienen te worden gemaakt. Een grote populatie is nodig om zinvolle opmerkingen te maken.

De heer **Hermans** (LPF): Mijn tweede motie draagt de titel "gezondheidsonderzoeken". Ik heb met het oog op de kosten en de baten echter ook verzocht om voor 1 juni 2007 een evaluatieonderzoek te doen naar de EPC-norm. Dan is het mogelijk om een jaar lang met de desbetreffende regeling te werken. Vervolgens kunnen wij nagaan of datgene is bereikt wat wenselijk is. Ik verzoek de minister om daarop te reageren.

Minister **Dekker**: Het is lastig om uit te gaan van 1 juni 2007, omdat de nieuwbouw niet eerder dan in 2008 zal worden opgeleverd. Het lijkt mij dus beter om uit te gaan van een ander tijdstip, namelijk het moment waarop de eerste woningen zijn opgeleverd. Het is nog verstandiger om enige tijd later te evalueren, omdat de woningen dan

Van Geel

enige tijd in gebruik zijn. Pas dan is immers duidelijk wat de effecten zijn.

De heer **Hermans** (LPF): Ook daarvoor zal een bepaalde populatie nodig zijn. Is bekend wanneer dat het geval is en wat een redelijke termijn is om te evalueren? Het lijkt mij goed om de motie op stuk nr. 32 nog even aan te houden en een en ander eerst na te gaan.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Hermans stel ik voor, zijn motie (28325, nr. 32) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Over de resterende motie zal aan het eind van de vergadering worden gestemd.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 15 februari 2006 over **de structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)**.

□

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. In het overleg over de tiende voortgangsrapportage inzake SUWI bleek dat de klachten over de uitvoering van het UWV, die onder andere verzameld zijn door de Nationale ombudsman en de Stichting Ombudsman, nog steeds heel groot zijn. Het UWV is zelfs de eerste in de rij van overheidsgerelateerde organisaties waarover klachten zijn. Daarnaast bleek mij uit het programma Kassa dat bij de implementatie van de programmatuur voor de Ziektewet grote fouten zijn gemaakt. Dat is ook erkend door een van de directeurs van het UWV. Nogal wat mensen worden vanaf september vorig jaar onder het sociaal minimum bevoorschot. Dat vind ik heel ernstig, zeker nu het om zo'n lange periode gaat.

Tijdens het debat heb ik gezegd dat de Partij van de Arbeid echt vindt dat de boel uiterlijk 1 december 2006 op orde moet zijn. Daarbij denk ik aan de bejegening van cliënten, de uitbetaling, het herstellen van fouten, de bereikbaarheid en aan alle klachten die na zoveel jaar nog steeds bestaan. Om deze reden wil ik de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de klachten van cliënten over bevoorschotting, bejegening, bereikbaarheid, uitbetaling, herstellen van fouten en daarmee het functioneren van het UWV in ernst toenemen;

overwegende dat uit het onderzoek van de Nationale ombudsman blijkt dat het UWV van alle overheids-

organisaties de meeste klachten heeft opgeleverd;

van mening dat een behoorlijke, tijdige en foutloze uitvoering van de uitkeringsverzorging nu een eerste prioriteit van het UWV en van de minister moet zijn;

verzoekt de minister, erop toe te zien dat op de kortst mogelijke termijn alle uitvoeringsproblemen in de uitkeringsverzorging, de bevoorschotting, de bereikbaarheid en de klachtbejegening bij het UWV op orde zijn en de Kamer over het resultaat daarvan uiterlijk 1 december 2006 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Noorman-den Uyl en Verburg. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 247 (26448).

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Voorzitter. Het blijft niet bij een incident. Grote groepen mensen, vooral zij die recht hebben op of overgaan naar een gecombineerde WW/Ziektewetuitkering, worden door het UWV al gedurende een lange periode wekelijks bevoorschot. Voor sommigen is dit al vanaf september het geval. Bij deze bevoorschotting ontvangen zij alleen een voorschot op basis van het inkomens niveau van een alleenstaande in de bijstand. Ik ontmoet daardoor gezinnen met twee kinderen die 30% te weinig inkomen krijgen en die met uithuiszetting worden bedreigd. Het contact met de UWV komt daarbij nauwelijks tot stand. Ik noem ook een alleenstaande moeder die een bevoorschotting krijgt op het niveau van een alleenstaande in de bijstand, waardoor zij per maand 20% te weinig inkomen krijgt. Ook dat is vanaf september vorig jaar het geval. Ik vind dat echt ontoelaatbare zaken.

Wij hebben in het overleg over de bevoorschotting gesproken. De staatssecretaris dan wel de minister heeft erkend dat aan de bevoorschotting het een en ander schort, dat het op papier misschien wel geregeld is, maar dat het zo in ieder geval niet werkt. Omdat dit echt snel moet ophouden, wil ik de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het UWV soms maandenlang bevoorschot op een niveau dat onder het relevante sociaal minimum ligt van de uitkeringsgerechtigde;

van mening dat de cliënt zo nodig na één maand ten minste op het sociaal minimum bevoorschot moet worden;

van mening dat het UWV bij de constatering dat de uitkering onder het relevante sociaal minimum ligt, zelf moet wijzen op het recht van de Toeslagenwet;

verzoekt de regering, het UWV op te dragen na één maand ten minste op het sociaal minimum te bevoorschotten en zelf het initiatief te nemen bij een mogelijk